

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 1P/90/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5620201637
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Podhorcová
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2020:5620201637.2

Uznesenie

Okresný súd Liptovský Mikuláš vo veci starostlivosti o maloletú K. D. X., nar. XX. X. XXXX, bytom ako starí rodičia, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, so sídlom M. M. Hodžu 1784/30, Liptovský Mikuláš, IČO: 30 794 536, dieťa matky V. B., nar. XX. X. XXXX, trvale bytom W. R. XXX, okres R. V., t. č. bytom W. X, A. Č.. XX, R. V., otca Q. X., nar. X. X. XXXX, trvale bytom V. C. C., t. č. S. T. XXXX/XX, S. T., o návrhu starej matky F. E., nar. XX. X. XXXX, a jej manžela Q. E., XX. XX. XXXX, obaja trvale bytom W. R. XXX, okres R. V., zastúpených advokátom JUDr. Miloslavom Hrickom, so sídlom Ulica 1. mája 709, Liptovský Mikuláš, za účasti Okresnej prokuratúry Liptovský Mikuláš, na zverenie maloletej do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

Súd nariaďuje neodkladné opatrenie:

Maloletá K. D. X., nar. XX. X. XXXX, sa do právoplatného skončenia konania vo veci samej, vedenej na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 1P/90/2020, z v e r u j e do starostlivosti starej matky F. E., nar. XX. X. XXXX, a jej manžela Q. E., XX. XX. XXXX.

odôvodnenie:

1. Navrhovatelia podali na Okresný súd Liptovský Mikuláš dňa 2. 6. 2020 návrh na zverenie maloletej K. D. X., nar. XX. X. XXXX, do ich spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti, spolu s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadajú, aby súd dočasne zveril maloletú do ich starostlivosti. Svoj návrh odôvodnili tým, že rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 9P/51/2018 zo dňa 27. 6. 2018 bola schválená rodičovská dohoda, ktorou bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti matky. Otec sa o dieťa nezaujíma, od narodenia ju bol pozrieť trikrát. Matka má aktuálne partnera, s ktorým čakajú dieťa. Navrhovatelia poukázali na to, že matke so starostlivosťou o dieťa pomáhajú od jeho narodenia. Dlhodobu sa o maloletú starali a starajú, žila s nimi v spoločnej domácnosti, kde má zariadenú samostatnú izbu. V novembri 2019 sa maloletá do ich domácnosti presťahovala natrvalo. Dôvodom bol partnerský život matky. Aktuálny partner matky sa o maloletú nezaujíma, skôr mu prekáža. Matka a stará matka uzavreli dohodu o osobnej starostlivosti, podľa ktorej sa do vyriešenia veci bude o dieťa starať stará matka. Matka si tak uvedomuje nevhodnosť jej osobnej starostlivosti a súhlasí so zverením maloletej do starostlivosti navrhovateľov.

2. Na základe žiadosti súdu doručil dňa 22. 6. 2020 kolíznym opatrovníkom správu z prešetrenia pomerov v rodine dieťaťa. Matka býva spolu so svojim súčasným priateľom X. Č. v dvojizbovom nájomnom byte v R. V.. Byt je kompletne zariadený, napojený na energie, udržiavaný v čistote a poriadku, maloletá má vlastnú posteľ a kútik s hračkami. Matka je aktuálne práceneschopná z dôvodu tehotenstva. Jej priateľ je nezamestnaný, privyrába si príležitostnými brigádami. Otec maloletej má stanovené výživné vo výške 100,- eur mesačne, svoju vyživovaciu povinnosť si, podľa slov matky, neplní. Pomery v domácnosti matky boli prešetrované aj na základe anonymného podnetu, v ktorom sa uvádzalo, že z bytu počuť krik a plač dieťaťa. Matka a jej priateľ vtedy tvrdili, že sa občas pohádajú, ale nie v prítomnosti maloletej.

Stará matka dieťaťa býva spolu s manželom a dvomi dospelými synmi v trojizbovom byte v W. R.Z.. Domácnosť je kompletne zariadená, udržiavaná v čistote a poriadku. Maloletá má k dispozícii vlastnú detskú izbu, prispôsobenú jej potrebám. Prostredie je podnetné a vhodné na výchovu a starostlivosť o maloletú. Stará matka pracuje ako účtovníčka v maklérskej spoločnosti V. a jej manžel ako mestský policajt v R. V.. Spoločne dosahujú príjem okolo 1700,- eur mesačne, uhrádzajú všetky potreby maloletej. So starou matkou sa začal kontaktovať otec maloletej, ktorý chcel vedieť číslo účtu na úhradu výživného. Otec sa telefonicky vyjadril, že bude súhlasiť s náhradnou osobnou starostlivosťou o dieťa. Stará matka uviedla, že maloletá je u nich sústavne od 12. 3. 2020, keď sa začala pandémia COVID-19. Matka je s maloletou v pravidelnom telefonickom kontakte, bola ju raz navštíviť aj osobne. Kolízny opatrovník v správe odporučil, aby súd návrhu na vydanie neodkladného opatrenia vyhovel. Je v záujme maloletej, aby vyrastala v pokojnom prostredí, ktoré má u starej matky a jej manžela vytvorené. Prostredie matky v súčasnosti vykazuje patologické známky (údajné užívanie marihuany priateľom, hádky, nevládanie výchovy).

3. Podľa § 360 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

4. Podľa § 2 ods. 1 a 2 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len „účastník“) a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

5. Podľa § 324 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

6. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

7. Podľa § 326 ods. 1 a 2 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/20160701>> uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

8. Podľa § 329 ods. 1 prvá veta CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

9. Podľa § 329 ods. 2 CSP, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

10. Podľa § 330 ods. 1 a 2 CSP, súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas. Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

11. Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „ZR“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,

i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

12. Podľa § 28 ods. 2 ZR, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

13. Civilný mimosporový poriadok ako osobitný, teda špeciálny právny predpis (*lex specialis*) v § 360 a nasl. obsahuje len niektoré ustanovenia o neodkladných opatreniach - vo veciach ochrany maloletého, vo veciach výživného, vo veciach osobnej starostlivosti o maloletého a o povolení súdu na výkon oprávnenia vo veci starostlivosti o maloletých. Navrhovatelia podali návrh na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci zverenia maloletej do ich spoločnej starostlivosti. V zmysle § 329 ods. 2 CSP je pre neodkladné opatrenie rozhodujúci stav v čase vydania tohto uznesenia. Ku dňu podania návrhu a ku dňu vydania tohto uznesenia je maloleté dieťa v starostlivosti navrhovateľov. Súd pri rozhodnutí o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci zverenia do starostlivosti vychádzal zo všeobecného právneho predpisu, ktorým je Civilný sporový poriadok (*lex generalis*). Tento v § 325 ods. 2 demonštratívne uvádza niektoré príklady neodkladných opatrení, ktoré môže súd nariadiť. Vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami je možné rýchlo a pružne riešiť situáciu, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je nevyhnutná potreba bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechaná na úvahe súdu. Okrem toho je základným zákonným predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia aj hodnoverným spôsobom osvedčená dôvodnosť a trvanie uplatneného nároku, ktorému sa má súdom poskytnúť neodkladná ochrana. Neodkladné opatrenie si teda vyžaduje naliehavosť takéhoto opatrenia, osvedčenie danosti práva a nevyhnutnosť potreby takejto úpravy. Vzhľadom na účel a podstatu neodkladného opatrenia je rozsah dokazovania, na rozdiel od konania vo veci samej, značne zúžený. Povinnosť tvrdenia, dôkazná povinnosť a dôkazné bremeno v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia spočívajú najmä v povinnosti aspoň osvedčiť tvrdené skutočnosti. Táto povinnosť zaťažuje výlučne navrhovateľa.

14. Podaným návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia navrhovatelia žiadajú dočasne zveriť maloletú do ich spoločnej starostlivosti. V konaní vo veciach starostlivosti o maloleté deti je účelom neodkladného opatrenia v prvom rade ochrana maloletých. Záujem maloletého dieťaťa je vždy prvoradý (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie). V rámci konania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia súd zisťuje relevantné skutočnosti zjednodušeným spôsobom, pričom spravidla vychádza len z návrhu a pripojených listín. Z pripojeného spisu sp. zn. 9P/51/2018 mal súd preukázané, že rozsudkom zo dňa 27. 6. 2018, právoplatným dňa 9. 7. 2018, bola schválená rodičovská dohoda, na základe ktorej bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti matky a otec sa zaviazal prispievať na jej výživu sumou 100,- eur mesačne. Podľa tvrdení prezentovaných v návrhu je maloletá dlhodobo v starostlivosti starej matky a jej manžela. Pri šetrení pomerov v ich domácnosti neboli zistené žiadne nedostatky, o čom svedčí správa kolízneho opatrovníka zo dňa 19. 6. 2020. Dohodou o osobnej starostlivosti uzavretou medzi matkou a starou matkou dňa 28. 4. 2020 bolo dohodnuté, že kým nebude vyriešená osobná starostlivosť o dieťa, o maloletú sa bude starať stará matka. Vzhľadom na uvedené skutočnosti považoval súd nárok navrhovateľov, t. j. zverenie maloletej do ich starostlivosti, za osvedčený. Na základe vykonaného dokazovania, v rozsahu nevyhnutne potrebnom pre rozhodnutie o neodkladnom opatrení, súd dospel k záveru, že sú splnené zákonné predpoklady pre jeho nariadenie. Ochrana záujmov maloletého dieťaťa si vyžaduje úpravu formou neodkladného opatrenia, pokiaľ nedôjde k rozhodnutiu súdu vo veci samej. Rešpektujúc citové väzby, vývinové potreby a stabilitu výchovného prostredia dieťaťa, nariadil súd neodkladné opatrenie, ktorým dočasne, do rozhodnutia vo veci samej, zveril maloletú do spoločnej starostlivosti navrhovateľov. Je v záujme dieťaťa, aby jeho výchova prebiehala v pokojnom prostredí, na ktoré je zvyknuté.

15. O návrhu starej matky a jej manžela na zverenie maloletej do ich spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti sa bude rozhodovať vo veci samej. Za tým účelom súd vykoná potrebné dokazovanie a následne po vyhodnotení všetkých dôkazov rozhodne v súlade so záujmom maloletého dieťaťa.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia na Okresnom súde Liptovský Mikuláš (písomne v štyroch vyhotoveniach). Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359, § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 1, 2 CMP).

Neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak (§ 332 ods. 1 CSP).